

L437/2014



R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI



romania2019.eu

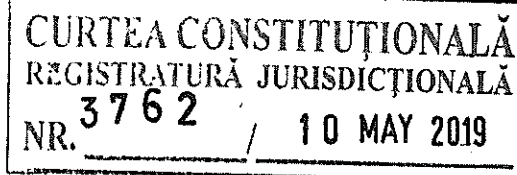
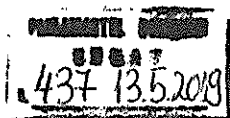
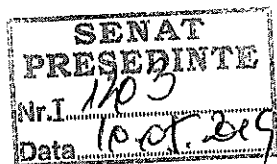
Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2360A/2018



Domnului
Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia nr.140 din data de 13 martie 2019, prin care Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că Legea pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori este neconstituțională.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

prof. univ. dr. **Valer DORNEANU**

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.2360A/2018

DECIZIA nr.140
din 13 martie 2019

**referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru
completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele
de credit pentru consumatori**

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Benke Károly	- magistrat-asistent șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, obiecție formulată de 83 de deputați.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.10782 din 27 decembrie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr.2360A/2018.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, se arată că legea criticată încalcă art.1 alin.(3) și (5) din Constituție, întrucât soluțiile legislative impuse nu sunt motivate. Se arată că noile obligații instituite prin lege limitează în mod grav drepturile entităților din sectorul privat, fără a fi motivate sau fundamentate. Susținerile din expunerea de motive a legii sunt neconforme realităților economice, sociale și juridice; totodată, acestea pornesc de la o prezumție absolută și vădit eronată

de speculă, cauză ilicită și abuzuri asupra consumatorilor. Or, art.30-33 din Legea nr.24/2000 impun obligația ca proiectele de act normative să fie însoțite de instrumentele de prezentare și motivare, autorii obiecției de neconstituționalitate insistând asupra lipsei unui studiu de impact.

4. Se susține că legea criticată încalcă art.1 alin.(3) și (5) și art.141 din Constituție, precum și art.31 alin.(3) din Legea nr.24/2000, apreciindu-se că în domeniul de referință era obligatorie consultarea Consiliului Economic și Social. Lipsa avizului acestui Consiliu constituie un viciu de neconstituționalitate.

5. Se susține că legea criticată încalcă principiul legalității raportat la art.1 alin.(5) din Constituție și art.13 din Legea nr.24/2000, fiind în contradicție cu Codul civil și cu legile speciale în materia protecției consumatorului. În acest sens, se arată că legea nu se încadrează organic în sistemul legislației, nefiind corelată cu niciuna dintre instituțiile juridice din sistemul de drept. Se menționează că nu există nicio instituție juridică corespondentă care să o valideze și să permită calificarea ei ca o reglementare specială și, astfel, să se completeze cu dreptul comun pentru a permite o corectă interpretare și aplicare.

6. Se fac referiri la prevederile art.1566-1586 din Codul civil referitoare la cesiunea de creanță, menționându-se că funcția esențială a cesiunii de creanță este aceea de a transmite o creanță de la cedent la cesionar, așa cum aceasta se regăsește în patrimoniul cedentului, cu transmiterea inclusiv a accesoriilor creanței și a eventualelor garanții însoțitoare. Efectele cesiunii de creanță se produc, între cedent și cesionar, chiar înainte de notificarea debitorului cedat, motiv pentru care cedentul este obligat să predea cesionarului tot ceea ce primește de la debitor, ulterior cesiunii. Notificarea poate fi efectuată de către cedent sau cesionar, în acest ultim caz fiind necesară, la solicitarea debitorului și transmiterea dovezii scrise a cesiunii. Rezultă că, în temeiul cesiunii de creanță se transmite creanța de la cedent la cesionar fără nicio modificare, astfel cum aceasta există în patrimoniul cedentului, iar prețul cesiunii, în cazul cesiunii cu titlu oneros, nu are nicio relevanță în raporturile dintre cesionar și

debitorul cedat. Prețul cesiunii este stabilit doar în raporturile dintre cedent și cesionar și este un element al cesiunii de creanță independent, ca natură juridică, de valoarea creanței cedate. Cesiunea de creanță cu titlu oneros este practic un contract de vânzare a unei creanțe, privită ca bun, iar prețul cesiunii de creanță este chiar prețul acestei vânzări, pe care cedentul și cesionarul îl stabilesc în mod liber pe piață. Prin cesiunea de creanță se schimbă doar titularul dreptului de creanță, iar din momentul în care cesiunea a devenit opozabilă debitorului cedat, prin notificarea sau prin acceptarea cesiunii, debitorul cedat devine debitor al cesionarului, putând opune acestuia toate apărările pe care le putea opune și cedentului. Așadar, prin cesiunea de creanță nu se schimbă, nu se agravează cu nimic situația juridică a debitorului cedat, obligația lui, care decurge din contractul inițial cu cedentul, rămânând intactă. Rezultă că prevederile noii legi, care limitează dreptul cesionarului de a pretinde de la debitorul cedat (care are calitatea de consumator) plata doar până la cel mult dublul prețului cesiunii, precum și dreptul debitorului cedat de a-și stinge integral datoria prin plată parțială către cesionar a cel mult dublului prețului cesiunii contravin reglementărilor din Codul civil în materia cesiunii de creanță. Se realizează referiri la jurisprudența Curții Constituționale în materia cesiunii de creanță, menționându-se Decizia nr.174 din 6 mai 2003 și Decizia nr.727 din 16 decembrie 2014.

7. Se fac referiri la dispozițiile art.1315-1320 și ale art.1593-1598 din Codul civil referitoare, pe de o parte, la cesiunea de contract, care presupune că o parte își substituie un terț în raporturile născute dintr-un contract, dacă prestațiile nu au fost încă executate integral, iar cealaltă parte consimte la aceasta, iar, pe de altă parte, la subrogație, care presupune ca cel care face plata să se subroge în drepturile creditorului, în limita plății făcute, și, în această limită a plății, poate recupera ceea ce a plătit de la debitor, aspecte care fac de neînțeles forma preconizată a noului art.71³ alin.(2) în sensul trimiterii la subrogație.

8. În ceea ce privește reglementarea cesiunii de creanță în legile speciale privind protecția consumatorilor, se fac referiri la capitolul VI din Ordonanța de

urgență a Guvernului nr.50/2010, arătându-se că ele sunt aplicabile și cesiunii de contract. O atare cesiune se poate realiza numai în favoarea entităților prevăzute de lege, respectiv cele prevăzute la art.7 pct.5 și 17 din același act normativ. Se mai arată că entitățile care desfășoară activități de recuperare a creanțelor trebuie să fie înregistrate la Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului, conform art.128 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.52/2016.

9. Se arată că cesiune este opozabilă consumatorului în condiții speciale față de dreptul comun, tocmai pentru a se asigura informarea completă și corectă a consumatorului cu privire la drepturile pe care le are, precum și protecția juridică a acestuia. Această notificare nu cuprinde nicio informație cu privire la prețul cesiunii pentru că aceasta nu constituie un element esențial pentru consumator și nu are niciun impact asupra situației lui juridice ca debitor cedat. Se mai susține că atât Ordonanța de urgență a Guvernului nr.50/2010, cât și Ordonanța de urgență a Guvernului nr.52/2016 cuprind multiple garanții pentru protecția consumatorilor în cazul cesiunilor de creanță și de contract.

10. Se susține că principala problemă a noii legi este calificarea juridică a noului drept al consumatorului instituit prin art.71³ alin.(1) în oglindă cu obligația cesionarului din art.71² alin.(1) de a nu putea pretinde de la debitorul consumator mai mult decât dublul prețului cesiunii plătit de cesionar cedentului. Se face referire la faptul că inițiatorii legii au considerat acest mecanism ca fiind un retract litigios similar cu cel reglementat de art.1402 din Codul civil din 1864. Or, retractul litigios nu mai este reglementat de noul Cod civil, iar obiectul său îl constituia un drept litigios care face obiectul unei contestații judiciare, ceea ce înseamnă că se specula cu privire la soluția eventuală pe care instanța judecătorească o va pronunța. Retractable litigios presupunea faptul material al plății integrale a prețului real al cesiunii, precum și a tuturor spezelor, respectiv dobânzi aferente din ziua plății și cheltuieli făcute de cesionar. Așadar, Codul civil nu plafona suma pe care o plătea debitorul cedat cesionarului, ci textul se referea la o sumă, determinabilă de la caz la caz, care

constituia o justă și prealabilă despăgubire pentru cesionar. Mai mult, retractul litigios nu s-a aplicat în materie comercială, ci exclusiv în raporturile civile dintre neprofesioniști [art.45 din fostul Cod comercial]. Retractable litigios a fost amplu calificat ca fiind o „expropriere într-un interes privat și în contradicție flagrantă cu principiul libertății civile, care caracterizează societățile moderne”. Mai mult decât atât, retractul litigios nu conferă satisfacție morală și de echitate niciuneia dintre părți. Dacă cesionarul era considerat, în raporturile civile, necomerciale, un „speculant”, pentru că, având în vedere caracterul litigios al dreptului, plătește un preț mai mic decât valoarea reală a bunului, sperând că va obține o hotărâre judecătorească favorabilă și astfel un câștig material, nu mai puțin, debitorul este un oportunist care, de asemenea, profită de această situație și iese din proces plătind pe cesionar. Dacă debitorul ar considera ca nu există creanță litigioasă și că dreptatea este de partea lui, evident s-ar judeca până la final în proces, fără să plătească nimic nici cedentului, nici cesionarului.

11. Or, reglementarea analizată se îndepărtează esențial de cea a retractului litigios din Codul civil din 1864. Calificarea dată noului mecanism juridic instituit de lege ca fiind un retract litigios *sui generis* nu poate fi acceptată din moment ce nu există în Codul civil o asemenea instituție și nu există dispoziții legale generale care să se aplice în completare și care să facă inteligibilă reglementarea, ceea ce duce la concluzia că noua reglementare nu se integrează în sistemul legislativ, contrar art.1 alin.(5) din Constituție.

12. Cu privire la art.71³ alin.(1) și art.71⁴, se arată că sunt contrare art.135 alin.(1) din Constituție, potrivit căruia economia României este economie de piață, bazată pe libera inițiativă și concurență.

13. Se susține că art.135 alin.(1) teza întâi din Constituție se referă la „libera inițiativă”, ceea ce înseamnă că statul nu poate impune și nici controla direct sau indirect prețul produselor și al serviciilor, atunci când acestea sunt rezultatul liberei

inițiative private. Textul se corelează cu art.45 din Constituție care garantează libertatea economică.

14. Astfel cum rezultă din expunerea cadrului legislativ existent, cesiunile de contracte, respectiv de creanță și mai ales cesiunile având ca obiect portofoliile de creanțe/contracte constituie operațiuni firești de mobilizare a creanțelor pe care le dețin instituțiile de credit. Cesiunile sunt încheiate între profesioniști, iar rațiunile care stau la baza acestora sunt specifice unei economii de piață, neavând niciun fundament afirmațiile referitoare la operațiuni speculative, cu o cauză ilicită sau imorală. Noua reglementare nu se referă la interese private *ut singuli* și sporadic, în cadrul unui eventual proces punctual în care s-ar disputa dreptul de creanță al băncii, ci instituie o regulă fără niciun fundament economic pentru un întreg sector economic, ceea ce este inadmisibil.

15. Elementul esențial al reglementării îl constituie stingerea forțată a creanței de către consumator la un preț plafonat la cel mult dublul prețului cesiunii. Or, în cazul cesiunii de creanță/ contract intervin criterii economice, precum valoarea nominală a creanței, prețul cesiunii, valoarea recuperabilă estimată de cesionar și încasările nete din recuperarea creanțelor, iar reglementarea unui mecanism forțat de stingere a creanței la un preț maxim prestabilit face ca prețul cesiunii să nu mai fie liber stabilit. Altfel spus, la formarea prețului cesiunii, cesionarul va trebui să ia în calcul exercitarea dreptului de retract al consumatorului, ceea ce înseamnă că va stabili prețul cesiunii la o valoare cât mai apropiată de jumătate din valoarea nominală a creanței, pentru ca valoarea estimată recuperabilă, reprezentând cel mult dublul prețului cesiunii, să se apropie de valoarea nominală a creanței. Or, din perspectivă economică, oferirea unui asemenea preț ar putea duce la asumarea unor riscuri pentru stabilitatea economică a companiei, inclusiv prin asumarea de pierderi din tranzacția respectivă.

16. Rezultă că, prin acest mecanism, practic, se intervine în regulile economiei libere, în jocul cererii și al ofertei și se instituie pe piața secundară a creditelor neperformante un preț artificial la care debitorul cedat poate dobândi/stinge

el însuși forțat creanța de la cesionar, iar acest preț legal maximal la care debitorul poate exercita retractul devine criteriul principal în funcție de care se va stabili prețul cesiunii. În aceste condiții, efectul economic firesc va fi cel de restrângere și de blocare a pieței secundare a creditelor neperformante, pentru că raportul între costuri și venitul net realizat ar deveni vădit dezavantajos din punct de vedere economic pentru entitățile de recuperare a creanțelor.

17. Se arată că la nivel european este încurajat procesul de reducere a creditelor neperformante din portofoliile instituțiilor de credit, astfel încât sistemele financiare din cadrul Uniunii Europene să poată sprijini în continuare dezvoltarea economică. În acest sens, Consiliul European, la data de 11 iulie 2017, a adoptat un plan care cuprinde direcții precum dezvoltarea și reglementarea unei piețe secundare a creditelor neperformante, prin eliminarea până în vara anului 2018 a impedimentelor de transfer al creditelor neperformante către entități de recuperare, cu protejarea drepturilor consumatorilor; emiterea unor ghiduri de management al creditelor neperformante; reglementarea unui nou cadru de management centralizat a creditelor neperformante la nivelul statelor membre. De asemenea, Comisia Europeană a lansat și un prim proiect de Directivă europeană pentru cesionarea „NPL-urilor” (creditelor neperformante).

18. Așadar, piața secundară a creditelor neperformante este o componentă esențială a pieței creditelor și în legătură în directă cu aceasta, tendința firească fiind aceea de dezvoltare a acesteia pentru că asigură o mai rapidă recuperare a creanțelor de către instituțiile de credit, ceea ce este de natură să faciliteze creditarea și dezvoltarea economică.

19. Intervenția asupra prețului cesiunilor legate de creditele acordate consumatorilor va afecta în mod direct și grav piața creditelor și sectorul bancar în ansamblu, constituind o intervenție statală brutală și inacceptabilă în raporturile dintre profesioniști, adică cedent și cesionar, și, prin ricoșeu, dintre aceștia și debitorii cedați.

20. În ceea ce privește încălcarea art.135 alin.(1) teza a doua din Constituție, cu referire la libera concurență, se arată că se reduce libera concurență între entitățile care desfășoară activități de recuperare din moment ce în mecanismul de formare a prețului cesiunii va intra cu rol determinant un element exogen economiei de piață, respectiv riscul retractului exercitat de consumator la prețul de cel mult dublul prețului cesiunii. Or, libera concurență între entitățile de recuperare este în mod evident afectată, deoarece formarea pe piață a prețului cesiunii nu mai este influențată decisiv de performanțele economice, administrative și manageriale de recuperare ale entităților respective, ci prețul cesiunii este influențat în primul rând de prețul maximal instituit de lege ce poate fi recuperat de la un debitor subiect al unei cesiuni de creanță. Noua reglementare nu stimulează, în mod evident, concurența pe piață între entitățile de recuperare, ci, dimpotrivă, reduce semnificativ concurența pe această piață și chiar anulează motivația acestor investitori specializați de a rămâne pe piață, din moment ce, prin efectul legii, tendința este aceea de creștere, iar nu de scădere a prețului cesiunilor pe care ei ar urma să-l plătească instituțiilor de credit, corelativ cu diminuarea încasărilor nete. Se mai invocă art.4 din Legea concurenței nr.21/1991, în considerarea căruia statul, în condiții excepționale, cu avizul Consiliului Concurenței, poate dispune asupra prețurilor în anumite sectoare, dar o asemenea măsură trebuie să fie bine fundamentată și limitată în timp. Or, legea criticată nu întrunește aceste condiții.

21. Se mai arată că reglementarea nu ține seama de faptul că obiectul cesiunilor îl constituie practic portofoliile de creanțe, iar nu creanțele privite *ut singuli* astfel încât, în practică, nici nu este determinat un preț real, special pentru fiecare creanță, ceea ce face ca aplicarea reglementării să devină extrem de dificilă.

22. Se fac referiri la jurisprudența Curții Constituționale cu privire la interpretarea art.45 și art.135 alin.(1) din Constituție, și anume Decizia nr.498 din 10 mai 2012.

23. Cu privire la art.71³ alin.(1) și art.71⁴, se arată că acestea contravin art.44 și art.53 din Constituție. Se arată că dreptul de creanță este un bun incorporal, iar

valoarea sa nominală constituie însăși substanța dreptului de creanță, care este, în mod vădit, diminuată prin legea criticată. Aceasta îl privează pe cesionar de dreptul de a recupera creanța în totalitate pentru a permite ca diferența de valoare să se regăsească în patrimoniul debitorului. Cesionarul suferă o pierdere valorică a creanței, constând în diferența dintre valoarea nominală a creanței și valoarea la care se exercită retractul, ceea ce echivalează cu o privare parțială de proprietate asupra creanței legal dobândite, ceea ce este contrar art.44 alin.(1) din Constituție.

24. Având în vedere că cesiunea de creanță sau cesiunea de contract au doar efect translativ, în sensul înlocuirii titularului creanței cu un alt titular, fără a schimba condițiile și efectele contractului inițial dintre părți și fără ca situația juridică a debitorului cedat să sufere modificări, rezultă că dispozițiile legale care limitează dreptul cesionarului de a recupera integral creanța de la debitorul cedat, doar în considerarea calității de cesionar, sunt neconstituționale, pentru că încalcă principiul ocrotirii și al garantării proprietății în mod egal, indiferent de titular.

25. Se mai arată că, întrucât în această materie, în mod frecvent, cesiunile se fac tot către creditorii instituții de credit și instituții financiare, rezultă că se încalcă principiul egalității. Calitatea de cesionar nu poate justifica limitarea exercitării dreptului de recuperare a creanței de către persoanele juridice care dobândesc creanțele prin cesiune, în condițiile legii. Dimpotrivă, calitatea de cesionar fundamentează dreptul acestuia de a dobândi creanța astfel cum aceasta era deținută de cedent, cu toate prerogativele pe care acesta le avea, în special dreptul de a primi integral plata de la debitorul cedat. Nu există, așadar, nicio rațiune pentru a stabili un regim juridic diferit pentru instituția de credit cesionară care dobândește creanța față de instituția de credit cedentă. Aceeași trebuie să fie soluția și în cazul în care cesionar este o entitate de recuperare a creanțelor, deoarece regimul juridic al proprietății asupra creanței nu depinde de titular. Se încalcă, astfel, dispozițiile art.44 alin.(2) coroborate cu cele ale art.16 din Constituție.

26. Se arată că ceea ce poate legiuitorul să facă - și a făcut deja prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.50/2010 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr.52/2016 – este să reglementeze obligația pentru cesionari de a respecta drepturile consumatorilor, ceea ce constituie o sarcină normală a proprietății asupra creanței dobândite prin cesiune în această materie.

27. Se mai arată că, potrivit art.44 alin.(8) teza a doua din Constituție, caracterul licit al dobândirii averii se prezumă. Or, reglementarea criticată prezumă caracterul ilicit al scopului urmărit la dobândirea proprietății, când, în realitate, acesta trebuie dovedit în justiție pentru ca proprietarul să sufere eventualele consecințe patrimoniale ale dobândirii ilicite a proprietății. O prezumție absolută de cauză ilicită sau imorală, speculativă a dobândirii creanței de către cesionar, care să îndreptățească debitorul să exercite retractul antereferit încalcă textul constituțional al art.44 alin.(8) teza a doua.

28. Se arată că din cuprinsul expunerii de motive rezultă că necesitatea acestei reglementări ar fi impusă de nevoia de a asigura protecția drepturilor consumatorilor în cazul în care se cesionează creanța, față de măsuri de executare abuzivă, de lipsire de libertate a debitorului captiv, față de abuzurile întâlnite în practică. Se arată că propunerea legislativă ar viza „cazuri sociale, dar mai ales exploatarea tragică a unor persoane care sunt pe cale de a fi evacuate din locuința de familie”. Or, această pretinsă rațiune a legii nu se regăsește nicăieri în corpul acesteia sub forma unor condiții speciale în care să se opereze limitarea drepturilor cesionarului de a recupera integral creanța. Mai mult, în măsura în care dreptul de creanță al cesionarului/cedentului este contestat sau în măsura în care procedurile de recuperare și de executare silită sunt nelegale sau abuzive, debitorul cedat are deschisă calea la instanța de judecată. Mai mult, în anumite condiții, consumatorul persoană fizică se poate prevala de drepturile conferite de Legea nr.77/2016 sau Legea nr.151/2015. Prin urmare, măsura nu este necesară. Se mai arată că plafonarea creanței nu este proporțională, întrucât nu există nicio justificare a ștergerii datoriei și deci a stingerii

dreptului de creanță printr-o plată parțială. Simplul fapt că s-a realizat o cesiune de creanță nu justifică o asemenea măsură de stingere a datoriei debitorului prin plata parțială a creanței. Așadar, se apreciază că se încalcă art.44 alin.(1), art.53 și art.135 din Constituție.

29. Se mai arată că sunt încălcate prevederile art.44 din Constituție coroborate cu art.21 și art.124, pentru că: (i) legea nu reglementează condițiile în care se poate exercita de către consumator acest drept, respectiv dacă există o motivație și o nevoie reală a consumatorului și (ii) nici nu conferă acces la justiție cesionarului pentru a se verifica dacă o asemenea stingere forțată a creanței prin voința unilaterală a consumatorului este sau nu temeinic motivată.

30. Se mai arată că legea nu face nici o distincție între debitorii care nu vor și cei care nu pot să plătească. Se fac referiri la Decizia Curții Constituționale nr.623 din 25 octombrie 2016. O asemenea reglementare care stimulează o conduită a debitorilor contrară bunei-credințe în executarea obligațiilor nu poate să fie necesară într-o societate democratică. Similar celor reținute de Curtea Constituțională prin decizia anterioară, un asemenea drept care conferă unui consumator puterea unilaterală de a modifica o situație juridică, de a stinge forțat datoria, printr-o operațiune forțată în care lipsește total voința creditorului, nu poate fi admis în sistemul de drept și oricum nu poate fi realizat decât sub controlul strict al instanțelor de judecată.

31. Cu privire la art.II din legea criticată, se arată că sintagma „*pentru echilibrarea riscurilor contractuale*” din cuprinsul acesteia este neclară, întrucât din cuprinsul legii nu rezultă o asemenea cauză de natură să conducă la dezechilibrul contractual, din moment ce atât cesiunea de creanță, cât și cesiunea de contract nu pot genera un astfel de dezechilibru, fiind doar moduri de transmitere a creanței. Este adevărat că această sintagmă este folosită în corpul Legii nr.77/2016, însă în contextul respectiv aceasta are un înțeles specific, cu adaptările care au fost date de Curtea Constituțională prin Decizia nr.623 din 25 octombrie 2016. Or, în legea analizată nimic nu sugerează existența unui caz de impreviziune. Având în vedere caracterul

judiciar al aplicării impreviziunii, în contextul cesiunii de creanță nu se poate da un asemenea înțeles aceleiași sintagme, din moment ce așa-zisul retract se exercită de consumator extrajudiciar, fără a presupune existența unui proces în curs de judecată vizând fondul dreptului, și, mai mult, legea nici nu instituie vreo procedură judiciară de control. Prin urmare, textul nu este inteligibil, pentru că nu se înțelege despre ce riscuri este vorba, de natură să genereze un dezechilibru contractual, între drepturile și obligațiile părților, respectiv între cesionar și debitorul cedat. Întrucât însăși ipoteza normei tranzitorii este neclară, practic textul în integralitate încalcă exigențele art.1 alin.(5) din Constituție în raport cu art.36 și art.37 alin.(2) din Legea nr.24/2000.

32. De asemenea, se apreciază că art.II din legea criticată are un caracter de noutate în dreptul pozitiv și că reglementează aspecte de drept substanțial. În aceste condiții, textul analizat este retroactiv, pe de o parte, în privința contractelor de credit și cesiune încheiate înainte de intrarea în vigoare a legii și, pe de altă parte, în privința contractelor de credit încheiate înainte de intrarea în vigoare a legii, cu contracte de cesiune încheiate după intrarea în vigoare a legii, întrucât legea aplicabilă acestora este legea în vigoare la data nașterii creanței deoarece determinarea legii aplicabile în timp se face prin raportare la momentul încheierii contractului.

33. Se mai arată că este irelevant faptul că executarea contractului se face în timp și intră parțial sub imperiul noii legi, pentru că obligația debitorului de a rambursa integral creditul este o obligație cu caracter unic, care s-a născut la momentul la care s-a încheiat contractul de credit, chiar dacă această obligație de plată a fost eșalonată în timp sub forma unor rate. În mod corespunzător, obiectul cesiunii îl constituie creanța corespunzătoare acestei obligații și care are, de asemenea un obiect unic, fixat în raport cu momentul încheierii contractului de credit. Pe cale de consecință, această creanță a dobândit regimul juridic dat de legea în vigoare la data la care s-a născut, din punctul de vedere al transmisiunii ei.

34. Așadar, creanța fiind născută fie sub imperiul Codului civil din 1864, fie sub cel al noului Cod civil, își păstrează regimul juridic prevăzut de legea în vigoare la

data la care s-a născut și poate să fie transmisă, în mod liber, fără îngrădiri sau limitări care ar fi ulterior impuse prin legislație. Astfel, autorii obiecției de neconstituționalitate fac o distincție între contractul de cesiune dintre cedent și cesionar, inclusiv formalitățile de opozabilitate față de terți, care sunt supuse legii în vigoare la data la care s-a încheiat cesiunea, și regimul juridic al creanței care face obiectul contractului de cesiune. Or, creanța s-a născut la data la care s-a încheiat contractul de credit, având regimul juridic al unui bun de care creditorul poate dispune liber, fără nicio îngrădire legală, și pe care îl poate transmite în vederea recuperării la valoarea lui nominală. În consecință, se apreciază că, și în această ipoteză, chiar dacă cesiunea se încheie după intrarea în vigoare a noii legi, regimul juridic al creanței este cel prevăzut de legea veche. Întrucât legea veche nu institua o limitare a valorii recuperabile a creanței și nici vreun drept al debitorului cedat de a stinge datoria doar prin plata parțială a dublului prețului cesiunii, aplicarea legii noi creanțelor născute sub legea veche ar conduce la o schimbare a regimului juridic al creanței ca bun care poate circula, prin vânzare-cumpărare. În concluzie, se arată că, și în ipoteza contractelor de credit încheiate înainte de intrarea în vigoare a noii legi, aplicarea acesteia din urmă este contrară principiului neretroactivității, chiar dacă contractul de cesiune se încheie sub imperiul legii noi. În acest sens, se face trimitere *mutatis mutandis* la art.135 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.52/2016.

35. Se concluzionează în sensul că art.II din lege încalcă art.15 alin.(2) din Constituție în măsura în care se aplică contractelor de credit încheiate înainte de intrarea în vigoare a legii noi.

36. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

37. **Președintele Camerei Deputaților** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

38. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art.1 alin.(3) și (5) din Constituție și art.30-33 din Legea nr.24/2000, se arată că principiul legalității impune obligația ca normele adoptate să fie precise, clare și previzibile. Prin Decizia Curții Constituționale nr.733 din 10 iulie 2012, s-a statuat că aceste aspecte „nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci vizează în fapt probleme de aplicare a legii”, iar soluționarea acestora nu intră în sfera de competență a Curții Constituționale, ci în cea exclusivă a Parlamentului de a interveni pe calea unor modificări, completări sau abrogări. Se fac largi referiri la jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la calitatea legii.

39. Așadar, se consideră că normele de tehnică legislativă au fost respectate în ceea ce privește expunerea de motive, propunerea legislativă fiind avizată favorabil de Consiliul Legislativ, în calitate de organ consultativ de specialitate al Parlamentului. De asemenea, se precizează că expunerea de motive nu este parte din lege și nu poate conduce la neconstituționalitatea legii. Parlamentul, în calitate de unică putere legiuitoare, a adoptat actul normativ în mod legitim și asumat, conform Constituției, principiul legalității stând la baza oricăror acte adoptate de acest organ reprezentativ.

40. În concluzie, se apreciază că legea criticată a fost adoptată cu respectarea art.1 alin.(3) și (5) din Constituție, precum și a Legii nr.24/2000.

41. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art.141 din Constituție coroborat cu art.1 alin.(3) din Constituție și art.31 alin.(3) din Legea nr.24/2000, se arată că faptul că avizul acestui organ consultativ nu există nu înseamnă că el nu a fost cerut. Din fișa legii supuse criticii de neconstituționalitate existentă la Senat se poate remarca faptul că în data de 6 septembrie 2017 s-au cerut avize și puncte de vedere de la toate instituțiile implicate în procesul de legiferare. Neîndeplinirea de către Consiliul Economic și Social a atribuției sale de a emite avizul consultativ prevăzut în legea sa de organizare, ca urmare a adresei emise de Senatul României, prin care se solicită acest aviz, constituie o înțelegere greșită a rolului său

consultativ obligatoriu, fără a fi, însă, afectată constituționalitatea legii asupra căreia nu a fost dat avizul Consiliului Economic și Social. Lipsa avizului acestui organ consultativ nu poate constitui un motiv de neconstituționalitate a legii, astfel cum nici expunerea de motive nu poate fi o cauză de neconstituționalitate. Niciunul dintre cele două documente nu face parte din textul legii, ci doar completează procesul de legiferare.

42. În concluzie, legea criticată a fost adoptată cu respectarea art.141 din Constituție și art.30-32 din Legea nr.24/2000 deoarece Parlamentul a solicitat avizul Consiliului Economic și Social, iar faptul că acesta nu l-a emis nu este de natură să aducă atingere constituționalității legii.

43. Cu privire la criticile de neconstituționalitate raportate la art.1 alin (5) din Constituție și art.13 din Legea nr.24/2000, se apreciază că reglementările actului normativ contestat sunt în deplină concordanță atât cu prevederile dreptului comun, cât și cu legile speciale. Se arată că, în Codul civil din 1864, definiția, condițiile și efectele cesiunii de creanță erau reglementate de dispozițiile art.1391-1398 și, respectiv, art.1402-1404. Conform prevederilor menționate, cesiunea de creanță era reprezentată de convenția prin care un creditor transmite o creanță a sa unei alte persoane. Cesiunea de creanță era caracterizată ca fiind un contract cu titlu oneros sau uneori gratuit, consensual, al cărui obiect îl putea constitui orice creanță (nu doar cea reprezentată de o sumă de bani). Ulterior intrării în vigoare a Legii nr.287/2009 privind Codul civil, instituția cesiunii de creanță a fost reconfigurată, comportând o reglementare mai specifică și detaliată. Astfel, în ceea ce privește efectele cesiunii de creanță, prevederile art.1570 din Cod instituie în mod expres o clauză de inalienabilitate, stabilind că cesiunea care este interzisă sau limitată prin convenția cedentului, nu operează față de debitor, decât dacă „debitorul a consimțit la cesiune”. Ca și în vechea reglementare, conform art.1573, cesiunea de creanță produce efecte între cedent și cesionar prin simpla realizare a acordului de voință în sensul transmiterii creanței. Față de debitorul cedat, cesiunea va produce efecte juridice de la data acceptării acesteia

prin înscris cu dată certă sau de la data notificării în scris a cesiunii pe suport de hârtie sau în format electronic cu referire la identitatea cesionarului și individualizarea creanței alături de precizarea că plata se va face cesionarului. Odată creanța cedată și formalitățile prevăzute de lege realizate, debitorul se poate apăra împotriva cesionarului prin toate mijloacele legale de care ar fi putut uza împotriva creditorului.

44. Sintetizând cele expuse, se arată că, față de Codul civil din 1864, noul Cod civil definește mai clar limitele de incidență ale instituției cesiunii de creanță, condițiile de opozabilitate ale acesteia față de debitor și față de terți fiind nu neapărat mai severe (în noua reglementare fiind suficient ca acceptarea debitorului să dețină dată certă și nu formă autentică), dar mai detaliate (noua reglementare stabilind inclusiv conținutul notificării cesiunii).

45. Punctual, dispozițiile normelor de drept comun se completează cu prevederile Legii nr.190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiții imobiliare, cu cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori și eventual cu reglementarea oferită de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, respectiv Legea nr.58/1998 privind activitatea bancară. Astfel, din analiza textelor legale citate, se constată că, pe lângă condițiile generale reglementate de normele de drept comun, convențiile de cesiune a unor credite bancare trebuie să îndeplinească cerințe și formalități suplimentare.

46. Prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile au fost reasezate obligațiile și conduita instituțiilor bancare cu referire la acordarea creditelor și s-au suplimentat cerințele prudențiale în materie. Referitor la efectele cesiunii de creanță în materia creditelor bancare, ca și legislația anterioară, prevederile art.58 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.52/2016 reconfirmă posibilitatea debitorului cedat de a opune cesionarului orice mijloc de apărare pe care l-ar fi putut invoca în fața creditorului cedent. Una dintre cele mai importante noutăți introduse de Ordonanța de

urgență a Guvernului nr.52/2016 o reprezintă regula prevăzută la art.58 alin.(5), potrivit căreia: „*contractele de credit, contractele de ipotecă, precum și orice alte înscrisuri care au caracter de instrumente de garantare a respectivelor credite, încheiate la solicitarea creditorilor, nu reprezintă titluri executorii în cazul în care cesionarul este o entitate ce desfășoară activități de recuperare creanțe*”.

47. Față de legislația anterioară, în beneficiul consumatorului titular de credite bancare sunt consfințite noi drepturi, acesta având posibilitatea contestării debitului pe cale necontencioasă sau direct în fața instanței de judecată, conform normelor de drept comun. Tot în sensul suplimentării drepturilor debitorului și al protecției acestuia, vin și prevederile art.60 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.52/2016, acestea introducând o serie de restricții și interdicții în conduita cesionarului recuperator de creanțe și a instituțiilor bancare. Se menționează că reglementarea aspectelor de mai sus a rezultat *sine die* din transpunerea Directivei 2014/17/UE, însă aceasta a fost reclamată și de realitatea din plan socio-juridic.

48. Prin comparație cu perioada anterioară intervenirii Ordonanței de urgență a Guvernului nr.52/2016, se consideră că, în lumina acestui act normativ, cel puțin în ceea ce privește categoria convențiilor de credit guvernate de aceasta, instituția cesiunii de creanță a unui credit bancar este reglementată mult mai punctual, cu cerințe și obligații suplimentare atât pentru creditorul cedent, cât și pentru cesionar.

49. Se apreciază că actul normativ vine să echilibreze interesele dintre consumatorii titulari ai convențiilor de credit și cesionarii creditorilor principali, cei dintâi beneficiind de căi suplimentare prin care se pot apăra, cum ar fi posibilitatea contestării creanței în fața cesionarului sau a instanței de judecată, dreptul de a fi notificați atât de către creditorul cedent, cât și de către cesionar, dreptul de a fi supuși procedurilor de recuperare a sumelor datorate exclusiv de către entitățile înregistrate la Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor în acest scop.

50. Se concluzionează în sensul că, prin introducerea art.71³ și 71⁴, se completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr.50/2010 cu prevederi noi, în deplin

acord cu legislația și contextul socio-juridic existent, cu scopul clar exprimat de a proteja consumatorul.

51. Se invocă art.2 alin.(1) din Directiva 2014/17/UE din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr.1093/2010, potrivit căruia *„prezenta directivă nu împiedică statele membre să mențină sau să introducă dispoziții mai stricte în scopul de a proteja consumatorii, cu condiția ca dispozițiile respective să fie coerente cu obligațiile acestora în temeiul dreptului Uniunii”*. Se menționează că art.1 alin.(5) din Constituție presupune asigurarea unui cadru legislativ flexibil. Intervenția legislativă este necesară atât pentru a adapta actele normative la realitățile economice și sociale, dar și pentru a asigura un cadru legislativ unitar, care să asigure o mai bună aplicare a legii și pentru îndepărtarea oricăror situații echivoce sau inechități în aplicarea legii. În acest cadru, se menționează Decizia Curții Constituționale nr.1237 din 6 octombrie 2010.

52. În aceste condiții, se apreciază că noua lege se integrează organic în sistemul legislației și este în deplină concordanță cu dispozițiile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale protocoalelor adiționale la aceasta, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și nu încalcă dispozițiile art.13 din Legea nr.24/2000.

53. Cu privire la criticile de neconstituționalitate raportate la art.71³ alin.(1) și art.71⁴ privind limitarea cuantumului creanței pe care cesionarul o poate opune debitorului cedat, se menționează că intervenția statului este în scopul de a proteja consumatorul. Libertatea contractuală este exercitată de pe poziții de putere și poate aluneca spre abuz de putere economică. Acest domeniu impune o reglementare atent motivată de faptul că sunt cazuri sociale și pot exista situații tragice. Modificarea legislativă vine ca o soluție la o problemă a societății românești. Pe rolul instanțelor de judecată sunt înregistrate numeroase cauze în care sunt semnalate abuzuri ale instituțiilor bancare. Prin introducerea dispozițiilor criticate se limitează cuantumul

creanței pe care cesionarul o poate opune debitorului cedat. Intervenția statului este constituțională, nu încalcă principiile economiei de piață. Se arată că, prin introducerea art.71³ și 71⁴, legiuitorul a avut în vedere ocrotirea drepturilor consumatorului și prevenirea speculării drepturilor cesionate de către cesionar.

54. Cu privire la criticile de neconstituționalitate raportate la art.135 alin.(1) din Constituție, cu referire la libera inițiativă, se arată că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, statul nu mai este deținătorul exclusiv al tuturor pârghiilor economice, rolul său fiind limitat la crearea cadrului general, economic, social, politic, necesar pentru derularea activității operatorilor economici, ceea ce implică adoptarea unor reglementări restrictive, dar în limitele impuse de asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale tuturor (Decizia nr.15 din 22 ianuarie 2004). Așadar, funcționarea economiei de piață și aplicarea principiilor care îi sunt proprii nu exclud, ci, dimpotrivă, presupun stabilirea și respectarea anumitor reguli de natură să îi protejeze pe toți participanții la circuitul economic, precum și viața cetățenilor (Decizia nr.211 din 4 mai 2004).

55. În aceste condiții, se arată că limitarea plafonului sumei pe care cesionarul o va putea pretinde debitorului cedat, respectiv cel mult dublul prețului cesiunii, nu contravine prevederilor art.135 alin (1) din Constituție.

56. Se menționează că în ultimii ani au fost și sunt încă numeroase litigii pe rolul instanțelor judecătorești prin care consumatorii s-au plâns de existența clauzelor abuzive din contractele de creditare, de modalitatea în care au fost preluați de firmele recuperatoare de creanțe și că există foarte multe situații în care instanțele judecătorești din România au constatat abuzuri. În acest context socio-juridic, se apreciază că intervenția statului este necesară. Astfel statul, prin mijloace specifice, poate interveni asupra prețului prin stabilirea prețurilor maxime. Atunci când realitatea socio-economică a cerut-o, statul a intervenit limitând adaosurile comerciale și obligând comercianții să afișeze aceste adaosuri. Exemplificativ, se menționează Hotărârea Guvernului nr.547/1995, cu referire la intervenția statului prin luarea de măsuri de

coordonare și de reglementare a prețurilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, prin aplicarea unui adaos comercial limitat aplicat la prețul liber stabilit.

57. Se arată că instanța constituțională s-a mai pronunțat asupra aspectului care vizează impunerea de către stat a unor măsuri restrictive în sensul că funcționarea economiei de piață și aplicarea principiilor care îi sunt proprii nu exclud, ci, dimpotrivă, presupun stabilirea și respectarea anumitor reguli de natură să îi protejeze pe toți participanții la circuitul economic, precum și viața cetățenilor. Obligații pentru stat, în acest sens, sunt prevăzute, de exemplu, în dispozițiile constituționale ale art.135 alin.(2) lit.b) și f) (a se vedea Decizia nr.211 din 22 ianuarie 2004).

58. Cu privire la criticile de neconstituționalitate raportate la art.135 alin.(1) din Constituție, cu referire la concurența loială, se arată că aceasta desemnează comportamentul comerciantului conform regulilor de comerț, statul garantând libera concurența prin adoptarea unui cadru legislativ adecvat. Astfel, art.135 alin.(2) lit.b) din Constituție instituie obligația statului de a proteja concurența loială. Scopul acestei reglementări îl reprezintă nu numai stimularea progresului prin încurajarea îmbunătățirii propriei afaceri, dar și protecția consumatorului.

59. Prin introducerea noilor prevederi nu este afectată libera concurență, nu se creează situații diferențiate între entitățile de recuperare. Se susține că autorii sesizării nu semnalează o încălcare concretă a liberei concurențe, ci reclamă faptul că prin introducerea noilor prevederi nu ar mai fi stimulat mediul concurențial, ceea ce este o simplă supoziție, lipsită de argumente clare.

60. Cu privire la criticile de neconstituționalitate raportate la art.44 coroborat cu art.53 din Constituție, se arată că textul normativ contestat nu afectează proprietatea asupra bunului dobândit. Acest bun, în speță creanța, intră în patrimoniul cesionarului cu valoarea nominală de achiziție. Conform legii, creanța poate fi recuperată de la debitor într-un quantum care reprezintă dublul valorii achitate pentru aceasta. Prin urmare, prin intervenția actului normativ se limitează doar profitul obținut. Nu poate fi

vorba de o pierdere ori de o afectare a proprietății bunului cumpărat. Interesul protejat este reprezentat de echitatea care trebuie să existe în materie contractuală, de echilibrul dintre obligațiile asumate de profesioniști și cele asumate de consumatori, categorie prezumată de lege a fi dezavantajată față de profesioniști.

61. Față de cele susținute anterior, se invocă Decizia Curții Constituționale nr.270 din 7 mai 2014, potrivit căreia legiuitorul este în drept să stabilească conținutul și limitele dreptului de proprietate, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate. Totodată, limitele dreptului de proprietate, indiferent de natura lor, nu se confundă cu însăși suprimarea dreptului de proprietate. Se apreciază că dreptul de proprietate privată nu este îngădit în niciun fel prin legea criticată, însă trebuie exercitat în limitele stabilite de aceasta, ceea ce este în acord cu Constituția.

62. În ceea ce privește susținerile referitoare la încălcarea art.53 din Constituție, se arată că dreptul de proprietate al instituțiilor de credit nu poate fi exercitat în dauna consumatorilor, categorie prezumată a fi vulnerabilă în raport cu profesioniștii.

63. Cu privire la criticile de neconstituționalitate privind art.II din lege în raport cu art.1 alin.(5) din Constituție și art.36 și art.37 alin.(2) din Legea nr.24/2000, se arată că acesta respectă normele de tehnică legislativă. Conținutul articolului este clar, sintagma „*în vederea echilibrării riscurilor contractuale*” este corect utilizată. Cesiunea de creanță sau de contract, fie individuală, fie având ca obiect un portofoliu de creanțe sau de contracte de credit, poate genera un dezechilibru contractual. Prin norma de drept contestată se încearcă crearea unui echilibru contractual între drepturile și obligațiile părților, respectiv între cesionar și debitorul cedat.

64. Se menționează că impreviziunea reprezintă o excepție de la principiul *pacta sunt servanda* a anumitor acte juridice din cauza ruperii echilibrului contractual în urma schimbării împrejurărilor avute în vedere de părți în momentul încheierii actului juridic, deoarece se ajunge ca efectele actului juridic să fie altele decât cele pe care părțile, în momentul încheierii actului, au înțeles să le stabilească și care să fie

obligatorii pentru ele. Rezultă că scopul aplicării impreviziunii este echilibrarea riscurilor contractuale dacă sunt respectate condițiile impreviziunii. Astfel, sintagma „*pentru echilibrarea riscurilor contractuale*” din cuprinsul textului legal criticat aduce un plus de claritate normei juridice atacate prin precizarea scopului aplicării impreviziunii.

65. În ceea ce privește faptul că art.II din legea criticată ar încălca dispozițiile art.15 alin.(2) din Constituție, se arată că această chestiune ține de aplicarea legii în timp, nefiind una de constituționalitate.

66. Se menționează că, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că un act normativ nu este retroactiv atunci când modifică pentru viitor o stare de fapt născută anterior și nici când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că, în aceste cazuri, legea nouă nu face altceva decât să reglementeze pentru perioada ulterioară intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (Decizia nr.784 din 3 iunie 2010). Se mai invocă Decizia nr.649 din 29 noiembrie 2005, prin care s-a statuat că un text de lege, prin trimiterea, pentru completarea ori aplicarea corespunzătoare, la alte reglementări legale intrate în vigoare anterior, nu devine retroactiv, întrucât dispozițiile sale vor fi aplicate numai raporturilor juridice născute după intrarea sa în vigoare, iar nu raporturilor juridice preexistente.

67. Se mai arată, invocându-se Decizia nr.1105 din 8 septembrie 2011, că o eventuală diferență de tratament juridic rezultată în urma modificării legii nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de succesiune a legii, ce se aplică numai pentru viitor. Astfel, ori de câte ori o lege nouă modifică dispozițiile legale anterioare cu privire la anumite raporturi sociale, toate efectele produse înainte de intrarea ei în vigoare nu mai pot fi modificate ca urmare a adoptării noii reglementări.

68. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

69. La dosarul cauzei, Asociația Română a Băncilor, cu sediul în București, a depus, în calitate de *amicus curiae*, un memoriu cu privire la criticile de neconstituționalitate aduse Legii pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori.

70. Prin Adresa nr.1303 din 25 februarie 2019, Curtea, în temeiul art.76 din Legea nr.47/1992, a solicitat secretarului general al Senatului să indice dacă în procesul legislativ aferent Legii pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori a fost solicitat avizul Consiliului Economic și Social, iar, în caz afirmativ, să comunice o copie de pe adresa de solicitare a acestui aviz. Prin Adresa nr.1355 din 26 februarie 2019, secretarul general al Senatului a răspuns în sensul că pentru legea menționată anterior nu a fost solicitat avizul Consiliului Economic și Social.

71. Curtea, la termenul de judecată din 27 februarie 2019, a amânat dezbaterile pentru data de 13 martie 2019, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, înscrisurile solicitate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

72. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, art.10, art.15 și art.18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

73. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie dispozițiile Legii pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, care au următorul cuprins:

- Art.I [cu referire la art.71³]: „(1) Cesionarul nu va putea pretinde de la debitorul care are calitatea de consumator mai mult decât dublul sumei plătite de acesta pentru a cumpăra creanța de la cedent.

(2) Dispozițiile alin.(1) se aplică indiferent de instrumentul juridic utilizat pentru transferul creanței, inclusiv în cazurile cesiunii de contract, al cesiunii de portofoliu de creanță și al subrogației”.

- Art.I [cu referire la art.71⁴]: „Debitorul-cedat care are calitatea de consumator se va putea elibera de datorie plătind cesionarului cel mult dublul prețului pe care acesta l-a plătit pentru a dobândi creanța, fără costuri suplimentare”.

- Art.II: „Pentru echilibrarea riscurilor contractuale, prevederile art.71³ și 71⁴ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.288/2010, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezenta lege, se aplică și contractelor de credit aflate în derulare la data intrării în vigoare”.

74. Textele constituționale invocate în susținerea obiecției de neconstituționalitate sunt cele ale art.1 alin.(3) cu referire la statul de drept, alin.(5) în componenta sa privind calitatea legii, art.15 alin.(2) privind neretroactivitatea legii, art.16 alin.(1) privind egalitatea în drepturi, art.21 privind accesul liber la justiție, art.44 alin.(1), (2) și (8) privind dreptul de proprietate privată, art.45 privind libertatea economică, art.53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art.124 privind înfăptuirea justiției, art.135 alin.(1) și alin.(2) lit.a) cu referire la libertatea comerțului și concurența loială și art.141 privind Consiliul Economic și Social. De asemenea, în critica de neconstituționalitate formulată, se fac referiri la dispozițiile:

A) Art.13, art.30-33, art.36 și art.37 alin.(2) și art.54 alin.(2) din Legea nr.24/2000 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 21 aprilie 2010, care au următorul cuprins:

- Art.13 - *Integrarea proiectului în ansamblul legislației: „Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației, scop în care:*

a) proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune;

b) proiectul de act normativ, întocmit pe baza unui act de nivel superior, nu poate depăși limitele competenței instituite prin acel act și nici nu poate contraveni principiilor și dispozițiilor acestuia;

c) proiectul de act normativ trebuie să fie corelat cu reglementările comunitare și cu tratatele internaționale la care România este parte;

d) proiectul de act normativ trebuie să fie corelat cu dispozițiile Convenției europene a drepturilor omului și ale protocolelor adiționale la aceasta, ratificate de România, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.”;

- Art.30 - *Instrumentele de prezentare și motivare:*

(1) Proiectele de acte normative trebuie însoțite de următoarele documente de motivare:

a) expuneri de motive - în cazul proiectelor de legi și al propunerilor legislative;

b) note de fundamentare - în cazul ordonanțelor și al hotărârilor Guvernului; ordonanțele care trebuie supuse aprobării Parlamentului, potrivit legii de abilitare, precum și ordonanțele de urgență se transmit Parlamentului însoțite de expunerea de motive la proiectul legii de aprobare a acestora;

c) referate de aprobare - pentru celelalte acte normative;

d) studii de impact - în cazul proiectelor de legi de importanță și complexitate deosebită și al proiectelor de legi de aprobare a ordonanțelor emise de Guvern în temeiul unei legi de abilitare și supuse aprobării Parlamentului.

(2) Expunerile de motive, notele de fundamentare, referatele de aprobare și studiile de impact constituie instrumentele de prezentare și motivare ale noilor reglementări propuse.

(3) În cazul proiectelor de legi pentru care Guvernul își angajează răspunderea, documentele de motivare care însoțesc aceste proiecte sunt expunerea de motive și, după caz, raportul prevăzut la art.29”;

- Art.31 - Cuprinsul motivării:

„(1) Instrumentul de prezentare și motivare include conținutul evaluării impactului actelor normative, cuprinzând următoarele secțiuni:

a) motivul emiterii actului normativ - cerințele care reclamă intervenția normativă, cu referire specială la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare; principiile de bază și finalitatea reglementărilor propuse, cu evidențierea elementelor noi; concluziile studiilor, lucrărilor de cercetare, evaluărilor statistice; referirile la documente de politici publice sau la actul normativ pentru a căror implementare este elaborat respectivul proiect. Pentru ordonanțele de urgență vor fi prezentate distinct elementele obiective ale situației extraordinare care impune reglementarea imediată, nefiind suficientă utilizarea procedurii parlamentare de urgență, precum și eventualele consecințe care s-ar produce în lipsa luării măsurilor legislative propuse;

b) impactul socioeconomic - efectele asupra mediului macroeconomic, de afaceri, social și asupra mediului înconjurător, inclusiv evaluarea costurilor și beneficiilor;

c) impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri;

d) impactul asupra sistemului juridic - implicațiile pe care noua reglementare le are asupra legislației în vigoare; compatibilitatea cu reglementările comunitare în materie, determinarea exactă a acestora și, dacă este cazul, măsurile viitoare de armonizare care se impun; deciziile Curții de Justiție a Uniunii Europene și alte documente relevante pentru transpunerea sau implementarea prevederilor legale respective; implicațiile asupra legislației interne, în cazul ratificării sau aprobării

unor tratate ori acorduri internaționale, precum și măsurile de adaptare necesare; preocupările în materie de armonizare legislativă;

e) consultările derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ, organizațiile și specialiștii consultați, esența recomandărilor primite;

f) activitățile de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ;

g) măsurile de implementare - modificările instituționale și funcționale la nivelul administrației publice centrale și locale.

(2) În situația în care reglementarea propusă se elaborează în executarea unui act normativ, motivarea trebuie să cuprindă referiri la actul pe baza și în executarea căruia se emite.

(3) Forma finală a instrumentelor de prezentare și motivare a proiectelor de acte normative trebuie să cuprindă referiri la avizul Consiliului Legislativ și, după caz, al Consiliului Suprem de Apărare a Țării, Curții de Conturi sau Consiliului Economic și Social.

(4) Guvernul stabilește structura și conținutul detaliat al instrumentelor de prezentare și motivare pentru actele normative inițiate de Guvern.”;

- Art.32 - Redactarea motivării:

„(1) Documentele de motivare se redactează într-un stil explicativ, clar, folosindu-se terminologia proiectului de act normativ pe care îl prezintă.

(2) Motivarea trebuie să se refere la forma finală a proiectului de act normativ; dacă pe parcurs s-au adus unele modificări proiectului, ca urmare a propunerilor și observațiilor primite de la organele de avizare, motivarea inițială trebuie reconsiderată în mod corespunzător.”;

- Art.33 - Studiul de impact:

„(1) Scopul elaborării studiului de impact este de a estima costurile și beneficiile aduse în plan economic și social prin adoptarea proiectului de lege, precum și de a

evidenția dificultățile care ar putea apărea în procesul de punere în practică a reglementărilor propuse.

(2) Studiul de impact este întocmit, de regulă, de structurile de specialitate în domeniu ale administrației publice centrale, la cererea Guvernului. Pentru propunerile legislative inițiate de deputați sau de senatori, studiile de impact se întocmesc prin grija ministerelor de resort, la solicitarea comisiilor parlamentare.

(3) În studiul de impact se face referire:

- a) la starea de fapt existentă la momentul elaborării noii reglementări;
- b) la modificările care se propun a fi aduse legislației existente;
- c) la obiectivele urmărite prin modificarea legislației existente;
- d) la mijloacele disponibile în vederea realizării scopurilor propuse;
- e) la dificultățile care ar putea fi întâmpinate în aplicarea noilor dispoziții;
- f) la evaluarea costurilor impuse de adoptarea proiectului de lege și a eventualelor economii bugetare generate de aceasta, la motivele care stau la baza acestei evaluări, precum și la modalitatea de calcul al costurilor și economiilor;
- g) la beneficiile rezultate prin implementarea proiectului de lege, altele decât cele de natură economică;
- h) la analiza comparativă a costurilor și a beneficiilor pe care le implică proiectul de lege, din care să reiasă dacă beneficiile sunt justificate de costuri.”;

- Art.36 - Stilul actelor normative:

„(1) Actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie.

(2) Este interzisă folosirea neologismelor, dacă există un sinonim de largă răspândire în limba română. În cazurile în care se impune folosirea unor termeni și expresii străine, se va alătura, după caz, corespondentul lor în limba română.

(3) Termenii de specialitate pot fi utilizați numai dacă sunt consacrați în domeniul de activitate la care se referă reglementarea.

(4) Redactarea textelor se face prin folosirea cuvintelor în înțelesul lor curent din limba română modernă, cu evitarea regionalismelor. Redactarea este subordonată dezideratului înțelegerii cu ușurință a textului de către destinatarii acestuia.”;

- Art.37 alin.(2) - Unitatea terminologică:

„(2) Dacă o noțiune sau un termen nu este consacrat sau poate avea înțelesuri diferite, semnificația acestuia în context se stabilește prin actul normativ ce le instituie, în cadrul dispozițiilor generale sau într-o anexă destinată lexicului respectiv, și devine obligatoriu pentru actele normative din aceeași materie.”.

- Art.54 alin.(2) - Dispozițiile tranzitorii:

„(2) Dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea celor două reglementări, astfel încât punerea în aplicare a noului act normativ să decurgă firesc și să evite retroactivitatea acestuia sau conflictul între norme succesive”.

B) Art.1 alin.(2) și art.2 alin.(1) și (2) și art.5 din Legea nr.248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.740 din 2 octombrie 2015:

- Art.1 alin.(2): „(2) Consiliul Economic și Social este instituție publică de interes național, tripartită, autonomă, constituită în scopul realizării dialogului tripartit la nivel național dintre organizațiile patronale, organizațiile sindicale și reprezentanți ai asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale ai societății civile.”;

- Art.2 alin.(1) și (2): „(1) Consiliul Economic și Social este consultat obligatoriu asupra proiectelor de acte normative inițiate de Guvern sau a propunerilor legislative ale deputaților ori senatorilor. Rezultatul acestei consultări se concretizează în avize la proiectele de acte normative.

(2) Domeniile de specialitate ale Consiliului Economic și Social sunt:

a) politicile economice;

b) politicile financiare și fiscale;

c) relațiile de muncă, protecția socială, politicile salariale și egalitatea de șanse și de tratament;

d) agricultură, dezvoltare rurală, protecția mediului și dezvoltare durabilă;

e) protecția consumatorului și concurență loială;

f) cooperatie, profesii liberale și activități independente;

g) drepturi și libertăți cetățenești;

h) politicile în domeniul sănătății;

i) politicile în domeniul educației, tineretului, cercetării, culturii și sportului.”;

- Art.5: „Consiliul Economic și Social exercită următoarele atribuții:

a) avizează proiectele de acte normative din domeniile de specialitate prevăzute la art.2 alin.(2), inițiate de Guvern, precum și propunerile legislative ale deputaților și senatorilor, invitând inițiatorii la dezbaterile actelor normative;

b) elaborează, la solicitarea Guvernului, a Parlamentului sau din proprie inițiativă, analize și studii privind realitățile economice și sociale;

c) semnalează Guvernului sau Parlamentului apariția unor fenomene economice și sociale care impun elaborarea unor noi acte normative”.

(1) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

75. Curtea constată că sesizarea formulată îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție, atât sub aspectul obiectului său, fiind vorba de o lege adoptată și nepromulgată, cât și sub cel al titularului dreptului de sesizare, aceasta fiind formulată de un număr de 83 de deputați.

76. Cu privire la termenul în care a fost sesizată, Curtea constată că legea a fost adoptată, în procedură generală, de Camera decizională, Camera Deputaților, la data de 19 decembrie 2018, iar la 20 decembrie 2018 a fost depusă pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii. Obiecția de neconstituționalitate a fost formulată și înregistrată la Curtea Constituțională în data de 27 decembrie 2018. Așadar, întrucât legea nu a fost încă promulgată la data menționată, Curtea, sub acest

aspect, a fost legal sesizată, chiar *în afara* termenului de protecție prevăzut de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu referire la termenul de 5 zile.

(2) Parcursul legislativ al legii analizate

77. Legea pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori a fost inițiată de 93 de deputați și senatori și înregistrată la Biroul permanent al Senatului la 30 iunie 2017. La data de 5 septembrie 2017, s-au solicitat avize de la Consiliul Legislativ și punct de vedere de la Guvern. La data de 26 februarie 2018, legea a fost adoptată de plenul Senatului [pentru=69, împotrivă=15, abțineri=3]. La aceeași dată, propunerea legislativă este transmisă la cealaltă Cameră spre dezbateri. La data de 19 decembrie 2018, legea a fost adoptată de plenul Camerei Deputaților [pentru=188, împotrivă=34, abțineri=4, nu au votat=1]. La data de 20 decembrie 2018, legea a fost depusă pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii. La data de 27 decembrie 2018, Curtea Constituțională a fost sesizată cu prezenta obiecție de neconstituționalitate.

(3) Analiza obiecției de neconstituționalitate

78. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la lipsa avizului Consiliului Economic și Social, Curtea, în jurisprudența sa [Decizia nr.681 din 6 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.190 din 11 martie 2019], a statuat că art.141 din Constituție consacră Consiliului Economic și Social rolul de *„organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare”*. Prevederile constituționale menționate sunt reluate în art.1 alin.(1) din Legea nr.248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.740 din 2 octombrie 2015, iar potrivit art.2 alin.(1) și alin.(2) lit.c) din această lege, *„(1) Consiliul Economic și Social este consultat obligatoriu asupra proiectelor de acte normative inițiate de Guvern sau a propunerilor legislative ale deputaților ori senatorilor. Rezultatul acestei consultări se concretizează în avize la proiectele de acte normative. (2)*

Domeniile de specialitate ale Consiliului Economic și Social sunt: (...) c) relațiile de muncă, protecția socială, politicile salariale și egalitatea de șanse și de tratament”.

79. Cu privire la rolul Consiliului Economic și Social și natura avizului acestuia, Curtea reține că, prin Decizia nr.83 din 15 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.187 din 25 martie 2009, și Decizia nr.354 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.764 din 9 decembrie 2013, a statuat că art.141 din Constituție se rezumă doar la consacrarea rolului Consiliului Economic și Social de organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului, iar pentru detalii privind domeniile de specialitate în care acesta este consultat, textul face trimitere la legea sa organică de înființare, organizare și funcționare. Norma constituțională, exprimând sintetic rolul pur consultativ pentru Parlament și Guvern al Consiliului Economic și Social, nu face niciun fel de referire expresă la obligația inițiatorilor proiectelor de acte normative de a solicita avizul consultativ al Consiliului Economic și Social și nici cu privire la mecanismele de consultare a acestui organ consultativ, acestea fiind tratate în legea de organizare și funcționare a acestuia, la care Legea fundamentală face trimitere.

80. Într-un mod cu totul diferit, legiuitorul constituant a reglementat în art.79 din Legea fundamentală rolul Consiliului Legislativ, de *„organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații. El ține evidența oficială a legislației României”*. Sub acest aspect, nesolicitarea avizului consultativ al Consiliului Legislativ duce la neconstituționalitatea legii sau ordonanței - simplă sau de urgență. Dacă voința legiuitorului constituant ar fi fost în sensul impunerii obligativității solicitării avizului consultativ al Consiliului Economic și Social, atunci aceasta ar fi fost exprimată în cuprinsul art.141 din Legea fundamentală, într-un mod asemănător celui folosit la redactarea art.79, pentru reglementarea rolului și atribuțiilor Consiliului Legislativ.

81. Curtea a reținut, în consecință, că nesolicitarea obligatorie a avizului consultativ al Consiliului Economic și Social nu poate avea drept consecință neconstituționalitatea actului normativ respectiv, prin raportare la art.141 din Constituție. Aceste considerente ale Curții se impun a fi menținute și în speța de față, prin raportare strict la prevederile art.141 din Constituție.

82. Prin raportare, însă, la prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, potrivit aceleiași jurisprudențe anterior menționate, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este întemeiată, deoarece din consultarea fișei legislative a legii criticate rezultă că avizul acestei autorități nu a fost solicitat. Astfel, potrivit art.1 alin.(5) din Legea fundamentală, *„În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”*. Or, dispozițiile art.2 alin.(2) lit.e) din Legea nr.248/2013 prevăd obligația inițiatorilor de proiecte sau propuneri legislative de a solicita avizul Consiliul Economic și Social în cazul în care reglementările preconizate vizează domeniile de specialitate ale Consiliului. În acest sens, se observă că legea criticată vizează unul dintre aceste domenii, respectiv protecția consumatorului, astfel cum rezultă din expunerea de motive a legii. Prin urmare, în lipsa solicitării avizului cu prilejul declanșării procedurii parlamentare de legiferare a actului normativ examinat, reiese că au fost nesocotite prevederile art.1 alin.(5) din Constituție. Dată fiind materia de reglementare a propunerii legislative în discuție, era obligatoriu să fi fost solicitat avizul Consiliului Economic și Social, în sensul consultării acestuia, ca organ de specialitate consultativ al Parlamentului și al Guvernului, neavând relevanță dacă legiuitorul, în opera sa de legiferare, ar fi ținut sau nu seama de conținutul acestuia. Ignorarea principiului constituțional al obligativității respectării legii în cursul procedurilor parlamentare de legiferare ar plasa legiuitorul pe o poziție privilegiată, interzisă de principiul constituțional al egalității, consacrat de art.16 alin.(2) din Legea fundamentală, potrivit căruia *„Nimeni nu este mai presus de lege”*.

83. În consecință, Curtea constată că legea criticată a fost adoptată cu încălcarea art.141 raportat la art.1 alin.(5) din Constituție.

84. Întrucât au fost constatate viciile de neconstituționalitate de natură extrinsecă mai sus arătate, care, în final, atrag neconstituționalitatea legii în ansamblul său, Curtea nu va mai proceda la examinarea celorlalte critici de neconstituționalitate extrinsecă formulate în prezenta cauză. De asemenea, pentru același motiv, Curtea reține, în acord cu jurisprudența sa, că nu mai este necesară nici examinarea criticilor de neconstituționalitate intrinsecă formulate de autorii obiecțiilor de neconstituționalitate (a se vedea, în același sens, Decizia nr.681 din 6 noiembrie 2018, par.253, Decizia nr.747 din 4 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.922 din 11 decembrie 2015, paragraful 35, Decizia nr.442 din 10 iunie 2015, paragraful 33, Decizia nr.545 din 5 iulie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.638 din 25 iulie 2006, sau, *mutatis mutandis*, Decizia nr.82 din 15 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.33 din 16 ianuarie 2009).

85. Cât privește efectele unei decizii prin care Curtea, în cadrul controlului anterior promulgării, constată neconstituționalitatea unei legi, în integralitatea sa, iar nu doar a unor dispoziții din cuprinsul acesteia, instanța de contencios constituțional reamintește că nu pot fi incidente prevederile art.147 alin.(2) din Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.681 din 6 noiembrie 2018, par.254, Decizia nr.432 din 21 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.575 din 6 iulie 2018, paragraful 36 și următoarele, sau Decizia nr.581 din 20 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.737 din 22 septembrie 2016, paragraful 47). Curtea a arătat în jurisprudența sa că „situația determinată de constatarea neconstituționalității legii în ansamblul său [...] are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări” (ilustrative sunt, în acest sens, Decizia nr.681 din 6 noiembrie 2018, par.254, Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 13 aprilie 2017, Decizia nr.619 din 11 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.6 din 4 ianuarie 2017, Decizia

nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014, sau Decizia nr.308 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.309 din 9 mai 2012).

86. Raportat la cele constatate prin prezenta decizie, în temeiul art.147 alin.(4) din Legea fundamentală și având în vedere jurisprudența Curții în materie, Parlamentului îi revine în continuare obligația de a constata încetarea de drept a procesului legislativ, ca urmare a constatării neconstituționalității legii, în integralitatea sa. Evident, cu prilejul inițierii unui nou proces legislativ, trebuie să fie respectate indicațiile cuprinse în decizia de admitere a Curții Constituționale cu referire la viciile de neconstituționalitate extrinsecă constatate. În acest sens, Curtea reamintește considerentele de principiu reținute constant în jurisprudența sa, potrivit cărora forța obligatorie care însoțește actele jurisdicționale ale Curții se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.681 din 6 noiembrie 2018, par.255, Decizia nr.1.039 din 5 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.61 din 29 ianuarie 2013, Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.477 din 12 iulie 2012, Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010, sau Decizia nr.414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.291 din 4 mai 2010). Curtea a reținut, totodată, că nicio altă autoritate publică nu poate contesta considerentele de principiu rezultate din jurisprudența Curții Constituționale, aceasta fiind obligată să le aplice în mod corespunzător, respectarea deciziilor Curții Constituționale fiind o componentă esențială a statului de drept.

87. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

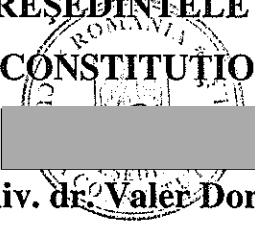
Admite obiecția de neconstituționalitate și constată că Legea pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 martie 2019.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**



prof. univ. dr. Valer Dorneanu

MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF,

Benke Károly

